

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/20/2020
Identifikačné číslo spisu: 4619200292
Dátum vydania rozhodnutia: 21.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4619200292.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa S. Z. U., bývajúceho v Y., N. XXX/XX, proti dcére navrhovateľa N. U., bývajúcej v Y., Z. S. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Ľubomírom Kišacom, advokátom v Topoľčanoch, Škultétyho 1597/7, o zrušenie výživného plnoletej osoby, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6 Pc 3/2019, o dovolaní dcéry proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2019 sp. zn. 6 CoP 25/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 30. apríla 2019 č. k. 6 Pc 3/2019-137 zamietol návrh na zrušenie výživného navrhovateľa na jeho plnoletú dcéru a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že dcéra navrhovateľa je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na sprievodcu, nepoberá žiadne sociálne dávky ani invalidný dôchodok a jej zdravotný stav ju aj po dosiahnutí plnoletosti natoľko obmedzuje, že nie je schopná riadne sa zamestnať a samostatne dosahovať pravidelný mesačný príjem. Z tohto dôvodu dospel k záveru, že za daných okolností nemožno skonštatovať, že by došlo k zániku vyživovacej povinnosti zo strany otca, a preto jeho návrh na začatie konania ako nedôvodný zamietol.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 25. septembra 2019 sp. zn. 6 CoP 25/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k jeho dcére určenú rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 27. novembra 2017 č. k. 9 P 178/2017-108 s účinnosťou od 1. septembra 2018, a rozhodol, že žiaden z účastníkom nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd vychádzal z toho, že celková miera poklesu schopnosti dcéry navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť je 45 %, a preto dospel k záveru, že dcéru navrhovateľa jej zdravotný stav neobmedzuje v takej miere, aby sa do pracovného procesu začleniť nemohla. Nestotožnil sa s názorom dcéry, že otec je povinný ju vyživovať, až kým sa nezamestná, a pokiaľ sa nezamestná celý život, vyživovacia povinnosť otca voči nej bude trvať po celý život. Podľa názoru odvolacieho súdu

je potrebné, aby sa dcéra navrhovateľa začlenila do normálneho života a je potrebné, aby jej v tom jej matka bola nápomocná, a nie aby ju v tom ešte viac obmedzovala, a to tak, že situácia dospela až do takého štádia, kedy je dcéra odkázaná len na svoju matku, len s ňou trávi všetok svoj čas a nemá žiadnych priateľov, pričom jej zdravotný stav ju v tomto neobmedzuje. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach dcéry navrhovateľa samostatne sa živiť, a preto je daný dôvod nielen na čiastočné zníženie, ale na úplné zrušenie vyživovacej povinnosti zo strany otca k nej, a to od 1. septembra 2018, keďže dcéra ukončila strednú odbornú školu 30. júna 2018 a otec si až do augusta 2018 riadne plnil vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k nej, pričom v tom čase už mala priznaný aj invalidný dôchodok.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dcéra navrhovateľa dovolanie, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. c/ a f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. Namietala, že v odvolacom konaní pre jej závažné zdravotné postihnutie nebola schopná sa v predmetnej veci kvalifikovane vyjadriť a tým, že súd nepripustil, aby ju v konaní zastupovala jej matka, ktorá by sa ako jej opatrovatelka k jej zdravotnému stavu a okolnostiam veci najlepšie vedela vyjadriť, jej bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň konanie bolo postihnuté vadou v zmysle § 420 písm. c/ C.s.p., pretože súd konal s účastníkom, ktorý nemal spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal zaňho jeho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Ďalej namietala, že odvolací súd pri rozhodovaní nevezal do úvahy niektoré ďalšie rozhodujúce skutočnosti a argumenty, a to že jej nepriaznivý zdravotný stav si vyžaduje celodennú starostlivosť a dohľad, čo jej objektívne neumožňuje zúčastniť sa resp. zaradiť sa do pracovného procesu, a takisto samotná výška priznaného invalidného dôchodku 168,30 eur je tak nízka, že nestačí na pokrytie všetkých jej odôvodnených potrieb a záujmov, pričom zdôraznila, že len samotné priznanie invalidného dôchodku bez ďalšieho nemá za následok zánik vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu a nezbavuje dieťa práva podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Na základe uvedeného zastáva názor, že pre svoj zdravotný stav nie je schopná sama sa živiť, a preto právny záver odvolacieho súdu o zániku vyživovacej povinnosti zo strany otca vo vzťahu k nej považuje za nesprávny. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu svojej dcéry uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne a dovolacie námietky svojej dcéry za neopodstatnené. Podľa jeho názoru dovolateľka bola v odvolacom konaní riadne zastúpená kvalifikovaným zástupcom, preto dovolacie konanie nemohlo byť zaťažené procesnou vadou v zmysle § 420 písm. c/ C.s.p., a pokiaľ chcela navrhnúť vypočúť svoju matku ako svedka, mala postupovať v zmysle príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. Ďalej uviedol, že súdne rozhodnutia, na ktoré dovolateľka vo svojom dovolaní odkazuje, nedopadajú na skutkový stav prejednávanej veci, a preto nemôžu byť pre rozhodnutie o jej dovolaní relevantné a zároveň zopakoval, že zdravotný stav dovolateľku neobmedzuje v takej miere, aby sa do pracovného procesu nemohla začleniť, ale práve naopak, dovolateľka túto možnosť reálne má a takisto má aj reálny príjem v podobe invalidného dôchodku. Z uvedeného má za to, že je v schopnostiach a možnostiach dovolateľky samostatne sa živiť, a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie jeho dcéry ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie dcéry navrhovateľa treba ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6.1. Podľa § 420 C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

7.1. K námietke nedostatku procesnej spôsobilosti dcéry navrhovateľa a nedostatku jej zastúpenia zákonným zástupcom v konaní (§ 420 písm. c/ C.s.p.) dovolací súd uvádza, že každý môže pred súdom konať samostatne v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony (§ 67 C.s.p.) a v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (§ 68 C.s.p.), pričom ak to okolnosti vyžadujú, môže súd rozhodnúť, že ten, kto nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, musí byť v konaní zastúpený svojím zákonným zástupcom alebo procesným opatrovníkom, aj keď ide o vec, v ktorej by mohol konať samostatne (§ 9 C.m.p.).

7.2. Rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony je rozhodnutím o osobnom stave a súd je ním v zmysle § 193 C.s.p. viazaný. Z toho vyplýva, že ak je účastníkom konania osoba, hoci aj duševne postihnutá, ktorá však nebola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, súd nemôže prijať iný záver, než ten, že ide o osobu procesne spôsobilú. Preto ak v prejednávanej veci nebolo zistené, že by dcéra navrhovateľa mala obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, je potrebné ju považovať za osobu, ktorá má procesnú spôsobilosť v plnom rozsahu a ktorá môže v prejednávanej veci konať samostatne. Z tohto dôvodu dovolateľka neopodstatnene namieta, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 420 písm. c/ C.s.p.

8.1. K námietke dovolateľky o tom, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil realizáciu jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.), tým, že neumožnil jej matke vyjadriť sa k prejednávanej veci na odvolacom pojednávaní, je potrebné uviesť, že súd v tzv. mimosporových konaniach je síce povinný zistiť skutočný stav veci a aj bez návrhu zaobstarať a vykonať i taký dôkaz, ktorého vykonanie účastníci konania nenavrhovali (čl. 6, § 35 a § 36 C.m.p.), avšak uvedený vyšetrovací princíp nemožno vykladať izolovane v tom zmysle, že súd má povinnosť vykonať každý do úvahy prichádzajúci dôkaz, ale je potrebné ho vnímať v úzkej spätosti aj so zásadou hospodárnosti a rýchlosti konania. Aj v mimosporových konaniach totižto stále platí, že súd rozhodne, ktorý z dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a či je vykonanie toho-ktorého dôkazu pre zistenie skutočného stavu veci skutočne potrebné (§ 36 C.m.p.). Pokiaľ mal odvolací súd v prejednávanej veci za to, že v kontexte na doposiaľ zistené skutočnosti z ostatných vykonaných dôkazov už nie je vykonanie iných dôkazov na zistenie skutočného stavu veci potrebné, a pokiaľ vykonanie takéhoto dôkazu (t. j. výsluchu matky dovolateľky) nenavrhol sama účastníčka konania, navyše zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ale naopak, sama na odvolacom pojednávaní výslovne uviedla, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, nemožno potom uzavrieť, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu bola dovolateľke znemožnená realizácia jej procesných práv, v dôsledku ktorej by došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

8.2. Za nesprávny procesný postup nemožno považovať ani rozhodnutie odvolacieho súdu o nepripustení zastúpenia dcéry navrhovateľa jej matkou v zmysle § 89 ods. 3 C.s.p. Samotný zákonodarca v dôvodovej správe k tomuto ustanoveniu Civilného sporového poriadku uviedol, že kvôli rozsahu splnomocnenia advokáta, ktoré možno udeliť len na celé konanie a ktoré nemožno obmedziť (porov. § 92 ods. 2 C.s.p.), a vymedzeniu práv a povinností vyplývajúcich zo splnomocnenia je zámerne pripustený len jeden zástupca (s výnimkou ustanovení osobitného predpisu o advokácii). To znamená, že účastník konania sa v jednom a tom istom konaní nemôže dať zastúpiť súčasne advokátom aj tzv. laickým všeobecným zástupcom a tzv. všeobecný zástupca (ktorý nie je advokátom) nemôže zastupovať účastníka v konaní spoločne s advokátom. Preto ak dcéra navrhovateľa splnomocnila na svoje zastupovanie v odvolacom konaní advokáta Mgr. Lukáša Grežďa ako profesionálneho zástupcu povolaného účinne poskytnúť jej kvalifikovanú - t. j. nie akúkoľvek, ale právnu - pomoc, odvolací súd správne postupoval, keď nepripustil zastúpenie dcéry navrhovateľa matkou ako ďalšie zastúpenie na celé konanie, pretože takéto zastúpenie by bolo v rozpore s procesným pravidlom ustanoveným v § 89 ods. 3 C.s.p.

8.3. Za porušenie práva na spravodlivý proces nemožno považovať ani to, že dovolateľka sa nestotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu a že podľa jej názoru sa odvolací súd nevysporiadal, resp. nedostatočne vysporiadal so všetkými jej tvrdeniami a argumentmi. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, prečo zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči jeho dcére, a že zohľadnil nielen zdravotný stav dcéry, jej príjem z invalidného dôchodku a jej odôvodnené potreby a záujmy, ale aj skutočnosť, že jej celkový pokles vykonávať zárobkovú činnosť je len 45 %, čo ju podľa odvolacieho súdu neobmedzuje v takej miere, aby sa do pracovného pomeru začleniť vôbec nemohla. Podľa názoru dovolacieho súdu možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov rozhodol a odôvodnenie jeho rozhodnutia má všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8.4. So zreteľom na uvedené prípustnosť dovolania dcéry navrhovateľa nevyplýva ani z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p.

9.1. Dcéra navrhovateľa prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená.

9.2. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolačím dôvodom sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolačím súdom zdôrazňuje, že pre všetky dôvody prípustnosti dovolania vymenované v ustanovení § 421 ods. 1 C.s.p. má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako ju dovolateľ vo svojom dovolaní zafinuje a špecifikuje. Aby dovolanie bolo podľa tohto ustanovenia prípustné, v dovolaní nastolená otázka musí byť otázkou právnou (či už hmotnoprávnou, alebo procesnoprávnou, avšak nikdy nie skutkovou) a zároveň otázkou rozhodujúcou pre rozhodnutie odvolacieho súdu, to znamená otázkou, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení svoje rozhodnutie založil (t. j. otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

11.1. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil a rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, avšak odvolací súd sa svojím rozhodnutím odklonil od takto ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

11.2. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by potom mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia dovolacieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

12.1. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. predpokladá, že právnu otázku, rozhodujúcu pre rozhodnutie vo veci samej a nastolenú dovolateľom v dovolaní (t. j. právne posúdenie odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí), dovolací súd dosiaľ neriešil (neposudzoval), takže sa vo vzťahu k nej ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a je tu daná potreba, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil.

12.2. Ak teda dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., mal by v nadväznosti na § 432 C.s.p.: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

13. Uvedené taktiež pramení zo samotného účelu právnej úpravy dovolania v Civilnom sporovom poriadku, ktorým sa sleduje nielen náprava nesprávností v konkrétnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky: ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu, účelom ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky a „zaplnením bielych miest doterajšieho rozhodovania dovolacieho súdu prispieť k vytvoreniu jeho ustálenej rozhodovacej praxe“, a ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. má za cieľ dosiahnuť jednotu v rozhodovaní odvolacích senátov (porov. 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 166/2019, 4 Obdo 45/2017).

14. Dovolanie ale nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok („ďalšie odvolanie“), preto pri formulácii právnej otázky (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné mať na zreteli, aby zároveň bola vymedzená aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej právnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená príp. rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu (účastníka konania), že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní. Napokon je potrebné zdôrazniť, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ C.s.p. v spojení s § 432 ods. 1 a 2 C.s.p.

15. V prejednávanej veci dovolateľka vo svojom dovolaní namieta, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, pretože nevzal do úvahy, že je uznaná za zdravotne ťažko postihnutú a vyžaduje si celodennú starostlivosť a dohľad, čo jej objektívne neumožňuje zúčastniť sa resp. zaradiť sa do pracovného procesu, a preto nemožno konštatovať, že by bola schopná sama sa živiť a že by vyživovacia povinnosť otca k nej v zmysle § 62 ods. 1 zákona o rodine zanikla. Zároveň uviedla, že podľa jej názoru priznanie invalidného dôchodku samo osebe nevedie k zániku vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu a že výška invalidného dôchodku, ktorá jej bola priznaná, nemôže pokryť všetky jej odôvodnené potreby a záujmy.

16. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17.1. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka nesprávne právne posúdenie namieta v súvislosti s otázkou, či v jej konkrétnom prípade nastali alebo nenastali také predpoklady (skutočnosti, okolnosti), pre ktoré by bolo možné konštatovať, že nadobudla schopnosť sama sa živiť, t. j. schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady.

17.2. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach skonštatoval, že určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami

dieťaťa, ktorému sa výživné priznáva (porov. 8 Cdo 50/2017). Každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj 5 Cdo 87/2017, 3 Cdo 226/2017). Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zo širších hľadísk je tiež to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 88/2017). V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy (porovnaj 3 Cdo 226/2017, 4 Cdo 148/2019).

17.3. Podľa názoru dovolacieho súdu uvedené mutatis mutandis platí nielen vo vzťahu k určeniu rozsahu vyživovacej povinnosti, ale aj vo vzťahu k určeniu jej zániku. Riešenie otázky, či v prípade dovolateľky nastali alebo nenastali dôvody, pre ktoré zanikla vyživovacia povinnosť jej otca k nej - teda či dovolateľka nadobudla alebo nenadobudla schopnosť sama sa živiť, závisí od posúdenia natoľko individuálnych, jedinečných a nezameniteľných skutočností a skutkových okolností, ktoré sú v každom konkrétnom prípade rozdielne a odlišné a nemôžu byť východiskom či pravidlom pre právne posúdenie iných prípadov. Z tohto dôvodu teda v individualizovanom rámci určovania zániku vyživovacej povinnosti neprichádza do úvahy akékoľvek zovšeobecňovanie, ale práve naopak, sudy sú povinné pri posudzovaní a hodnotení zákonom ustanovených východísk postupovať v každom špecifickom prípade vždy diferencovane a bez striktného zotrvávania v určitých hraniciach. Z toho vyplýva, že posúdenie otázky, či v konkrétnom prejednávacom prípade dovolateľka nadobudla schopnosť sama sa živiť a či v tom dôsledku zanikla vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči nej, je natoľko individuálne, že vo vzťahu k nej sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a preto táto otázka nemôže byť relevantná pre založenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ alebo b/ C.s.p.

18. Dovolaťka ďalej namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, ak odvolací súd zánik vyživovacej povinnosti jej otca spojil s priznaním a vyplácaním invalidného dôchodku. Dovolací súd však po preskúmaní veci aj túto námietku považuje pre založenie prípustnosti dovolania za neopodstatnenú, pretože - ako z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva - odvolací súd síce reflektuje, že dovolateľke bol v čase po vydaní rozsudku súdu prvej inštancie priznaný nárok na invalidný dôchodok, avšak táto skutočnosť nebola rozhodujúca pre rozhodnutie v merite veci. Aj keď sa možno stotožniť s názorom dovolateľky, že priznanie a vyplácanie invalidného dôchodku samo osebe nespôsobuje zánik vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, v prejednávanej veci však odvolací súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k dovolateľke z dôvodu, že podľa jeho názoru celkový pokles vykonávať zárobkovú činnosť dovolateľku neobmedzuje v takej miere, aby sa do pracovného pomeru začleniť vôbec nemohla. Z toho vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia právnej otázky, či priznaním invalidného dôchodku dieťaťu zaniká vyživovacia povinnosť jeho rodiča k nemu, a preto ani táto námietka nemohla byť spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p.

19. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania dcéry navrhovateľa nevyplýva z ustanovenia § 420 písm. c/ a f/ C.s.p. ani z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p., a preto jej dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

20. Na záver dovolací súd len pre úplnosť považuje za potrebné uviesť, že nadobudnutie schopnosti dieťaťa samo sa živiť, nie je dôvodom absolútneho, ale iba relatívneho zániku vyživovacej povinnosti rodiča k nemu. Ak by v budúcnosti nastali také okolnosti, pre ktoré by dieťa túto schopnosť stratilo, vyživovacia povinnosť rodiča k nemu sa obnovuje.

21. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.